

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. marts 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Nina Lentz
Sagsnr.: 2020-0037-0078
Dok.: 1442996

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 6 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven. (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. marts 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157):

”Vil ministeren redegøre for, hvordan forfalskninger af værnemidler og håndsprit er omfattet af forslaget, og hvilken straf, det efter forslaget udløser, hvis man forsøger at begå sådanne produktforfalskninger? Såfremt dette forhold ikke er omfattet af forslaget, vil ministeren i så fald yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der medtager forfalskninger af værnemidler og håndsprit?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

” Salg af forfalskede værnemidler og håndsprit vil efter omstændighederne kunne straffes som bedrageri efter straffelovens § 279, hvorefter den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, ved retsstridigt at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse bestemmer en anden til en handling eller undladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, et formuetab.

Bedrageri straffes efter de gældende regler som udgangspunkt med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 285, stk. 1, jf. § 279. Straffen kan i medfør af straffelovens § 286, stk. 2, stige til fængsel indtil 8 år, når bedrageriet er af særlig grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi forbrydelsen er udført af flere i forening, eller som følge af omfanget af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Det følger endvidere af straffelovens § 287, stk. 1, at bedrageri kan straffes med en bøde, hvis forbrydelsen er af mindre strafværdighed på grund af de omstændigheder, hvorunder handlingen er begået, de tilvendte genstandes eller det lidte formuetabs ringe betydning eller af andre grunde.

Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Formueforbrydelser, punkt 5.1.1, at straffen ved simpelt bedrageri som udgangspunkt fastsættes efter § 285, hvis værdien overstiger 8.000 kr. I de tilfælde, hvor værdien ikke overstiger 8.000 kr., er udgangspunktet bødestraf efter § 287.

Efter retspraksis anvendes fængselsstraf dog også i sager om bedrageri til en værdi under 8.000 kr., når der indgår skærpende omstændigheder, jf. straffelovens §§ 81 og 84, herunder f.eks.

hvor gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, hvor gerningen er begået af flere i forening, eller hvor gerningen er særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet.

Opmærksomheden henledes endvidere på bestemmelsen i straffelovens § 189, hvorefter den, som stiller til salg eller i øvrigt søger udbredt som lægemidler eller forebyggelsesmidler mod sygdomme ting, om hvilke han ved, at de er uegnede til det angivne formål, og at deres benyttelse hertil udsætter menneskers liv eller sundhed for fare, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år. Begås forbrydelsen uagtsomt, følger det bestemmelsens stk. 2, at straffen er bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Ved fastsættelse af straf for overtrædelse af straffelovens § 189 vil det som følge af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 d, stk. 4, fremover indgå som en skærpene omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.”

Straffelovens § 279 om bedrageri er omfattet af den foreslåede straffeskærpsbestemmelse i straffelovens § 81 d.

Det bemærkes, at jeg vil fremsætte et ændringsforslag, som indebærer, at straffelovens § 189 om salg eller udbredelse af lægemidler eller forebyggelsesmidler mod sygdomme, som er uegnede til det angivne formål, omfattes af den foreslåede § 81 d, stk. 1, hvorefter straffen som udgangspunkt vil skulle forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

2. For så vidt angår længden af den straf, der vil blive udmålt i en konkret straffesag, skal det bemærkes, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, pkt. 2.1.3, at det forudsættes, at straffniveauet for de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte lovovertrædelser som udgangspunkt forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Den konkrete straf – som domstolene vil fastsætte – vil afhænge af sagens konkrete omstændigheder, og domstolene vil fastsætte straffen for bedrageri ud fra almindelige strafudmålingsprincipper.

Det følger af straffelovens § 80, at domstolene ved straffens fastsættelse skal lægge vægt på den begåede kriminalitets grovhed og oplysninger om gerningspersonen. Domstolene tager endvidere ved straffastsættelsen højde for,

om der i sagen foreligger skærpende og formildende omstændigheder. Som omstændigheder af skærpende karakter kan f.eks. nævnes tidligere straffe af betydning for sagen, om gerningen er udført af flere i forening, om der er udvist særlig hensynsløshed, eller om gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv, jf. straffelovens § 81. Som omstændigheder af formildende karakter kan f.eks. nævnes, at gerningsmanden ikke var fyldt 18 år.

Der kan endvidere fremhæves følgende eksempler vedrørende strafudmåling i straffesager om bedrageri, der fremgår af de bemærkningerne til den foreslåede § 81 d:

En borger modtager en e-mail, der fremstår som sendt fra sundhedsmyndighederne, hvor borgeren anmodes om at hjælpe med at afdække et mørketal for covid-19-tilfælde ved at logge ind med NemID, og her oplyse om pågældende har haft symptomer på covid-19. NemID-oplysningerne sælges efterfølgende til en tredjemand, som bruger dem til optage kviklån for i alt 1.500 kr. Optagelsen af kviklånet vil efter omstændighederne udgøre bedrageri efter straffelovens § 279 og vil efter praksis kunne sanktioneres med fængselsstraf i omegnen af 7-20 dage i førstegangstilfælde. Med lovforslaget forudsættes det, at der fremover for en sådan overtrædelse som udgangspunkt vil skulle fastsættes en fængselsstraf på mellem 14-40 dage, der som udgangspunkt bør være ubetinget.

En person går ind på f.eks. en lægepraksis, hvor den pågældende – under påskud af at komme fra f.eks. sundhedsmyndighederne – retsstridigt fremkalder, bestyrker eller udnytter en vildfarelse hos personalet, hvorved den pågældende får udleveret håndsprit for en værdi af i alt 7.000 kr. Et sådant tilfælde vil udgøre bedrageri efter straffelovens § 279 og vil som udgangspunkt skulle sanktioneres med en bøde på 5.000 kr. Med lovforslaget forudsættes det, at der fremover for en sådan overtrædelse som udgangspunkt vil skulle fastsættes en kortere fængselsstraf, der som udgangspunkt bør være ubetinget.